

సాంఘిక శాస్త్రము
ముఖ్యమైన ప్రశ్నలు, మార్చి 2011

పేపర్ - II

అర్థ శాస్త్రము

- I. భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ లక్షణాలు:**
1. వ్యవస్థీ కృతరంగము - అవ్యవస్థీ కృతరంగము 2 మార్కులు
  2. భారత వ్యవసాయ రంగంలో ఋతుపవనాల పాత్ర 2 మార్కులు
  3. బ్రిటిష్ పరిపాలనా కాలంలో భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ లక్షణాలు 4 మార్కులు
  4. విభిన్న ఆర్థిక వ్యవస్థలను వివరింపుము. 4 మార్కులు
- II. భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో సమస్యలు:**
1. దారిద్ర్య రేఖను నిర్వచించుము 1 మార్కు
  2. పేదరిక నిర్మూలనా కార్యక్రమాలు 2 మార్కులు
  3. నిరుద్యోగ నిర్మూలనా కార్యక్రమాలు 2 మార్కులు
  4. విభిన్న ద్రవ్యోల్బణ భావనలను వివరింపుము 4 మార్కులు
- III. భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ నిర్మాణము:**
1. భారత ఆర్థిక వ్యవస్థలో వృత్తి వ్యవస్థ నిర్మాణమును వివరింపుము. 4 మార్కులు
  2. సేవారంగం ప్రముఖ్యతను వివరింపుము. 4 మార్కులు
  3. భారత దేశంలో బ్యాకింగ్ ద్రవ్య సంస్థల పాత్ర 4 మార్కులు
  4. మౌళిక పరిశ్రమలు అనగా నేమి ఉదాహరణములివ్వు 2 మార్కులు
- IV. ప్రణాళికలు విజయాలు అపజయాలు:**
1. ఆర్థిక ప్రణాళిక అనగా నేమి? 2 మార్కులు
  2. ప్రణాళికల సాధారణ నిర్దిష్ట లక్ష్యాలను వివరింపుము? 4 మార్కులు
  3. ప్రణాళికల విజయాలు అపజయాలు పేర్కొనుము? 4 మార్కులు
- భూగోళ శాస్త్రము**
- I. ఉనికి మరియు క్షేత్రీయ అమరిక:**
1. భారతదేశంకు ఆ పేరు ఏలా వచ్చింది. 2 మార్కులు
  2. మెక్ మోహన్ రేఖ అనగా నేమి? 2 మార్కులు
  3. ఉప ఖండము అనగా నేమి? మనదేశంను ఉప ఖండము అని ఎందుకు పిలుస్తారు? 4 మార్కులు
- II. భౌతిక రూపు రేఖలు నిమోన్నతాలు పరివాహము:**
1. కనుమ అనగా నేమి? 1 మార్కు
  2. డూన్ అనగా నేమి? 1 మార్కు
  3. టెరాయి అనగా నేమి? 1 మార్కు
  4. హిమాలయాల ప్రాముఖ్యమును వివరింపుము? 4 మార్కులు
  5. తూర్పు పశ్చిమ తీర మైదాన మధ్య భేదాలు పేర్కొనుము? 4 మార్కులు
- III. శీతోష్ణ స్థితి :**
1. ఋతుపవనము అనగా నేమి? 2 మార్కులు
  2. ఋతుపవనారంభము అనగా నేమి? 2 మార్కులు
  3. కరువు అనగా నేమి? 1 మార్కు
  4. సముద్ర ప్రభావిత శీతోష్ణ స్థితికి ఖండంతర్గత శీతోష్ణస్థితికి తేడాలు 2 మార్కులు
- IV. సహజ ఉద్భజ సంపద:**
1. అటవి ఆధార పరిశ్రమలను పేర్కొనుము? 2 మార్కులు
  2. అడవుల విస్తరణ మరియు వాటి ఆర్థిక ప్రాధాన్యత వివరింపుము? 4 మార్కులు
  3. మన దేశంలో అడవులను అభివృద్ధి చేయవలసిన అవశ్యకత ఏమిటి? 4 మార్కులు
- V. మృత్తికలు:**
1. మృత్తిక క్రమ క్షయము అనగా నేమి? కారణాలు తెల్పుము? 4 మార్కులు
  2. మృత్తిక క్రమ క్షయ రకాలును తెల్పుము? 2 మార్కులు

VI. జనాభా:

1. జనసాంద్రత అనగా నేమి? 2 మార్కులు
2. జనాభా పెరుగుదలకు కారణాలు తెల్పుము? 4 మార్కులు
3. జనాభా విస్తోటనము వలన కలుగు సమస్యలు 4 మార్కులు
4. నగరీ కరణ అనగా నేమి? 1 మార్కు

VII. నీటిపారుదల మరియు విద్యుత్తు:

1. జీవ కాలువకు వరుద కాలువకు భేదాలు తెల్పుము? 2 మార్కులు
2. సాదారణ భావి గొట్టపు భావికి భేదాలు తెల్పుము? 2 మార్కులు
3. బహుశార్ద సాదక పథకము అనగా నేమి? దాని అశయాలు ఏవి? 4 మార్కులు
4. భారీ మధ్యతరహా చిన్న తరహా నీటి పథకాల మధ్య భేద మేమి? 4 మార్కులు

VIII. వ్యవసాయము:

1. జంతు సంపద అనగా నేమి? 1 మార్కు
2. నీలి విప్లవము 1 మార్కు
3. శ్వేత విప్లవము 1 మార్కు
4. పశ్చిమ తీరంలో చేపలు పట్టుట ఎందుకు ఎక్కువ జరుగుతుంది? 2 మార్కులు
5. హరిత విప్లవము అనగా నేమి దాన్ని ఉద్దేశాలు ఏవి? 4 మార్కులు
6. భారదేశ వ్యవసాయ రంగ అక్షణాలను పేర్కొనుము? 4 మార్కులు
7. భారదేశ వ్యవసాయ ప్రాముఖ్యతను వివరించుము? 4 మార్కులు

IX. ఖనిజాలు :

1. నాలుగు అణు ఖనిజాలను పేర్కొనుము? 1 మార్కు
2. దేశంలోని ముఖ్య ఖని మేఖలను వివరింపుము? 4 మార్కులు

X. పరిశ్రమలు:

1. పారిశ్రామిక ప్రాంతం అనగానేమి? 1 మార్కు
2. పంచధార పరిశ్రమ చెరుకు పండే ప్రాంతాలకు మాత్రమే ఎందుకు పరితమైనది? 2 మార్కులు
3. ముంబాయి, అమ్మదాబాద్ ప్రాంతాలలో నూలు వస్త్ర పరిశ్రమ ఎందుకు అభివృద్ధి చెందింది? 4 మార్కులు
5. దేశంలోని ప్రధాన పారిశ్రామిక ప్రాంతాలు ఏవి? 4 మార్కులు

XI. రవాణా:

1. నౌకా శ్రయానికి ఓడరేవుకు తేడాలు 2 మార్కులు
2. భారతీయ రైల్వేలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలు ఏవి? 2 మార్కులు
3. రవాణా ప్రసార సాధనాలు జీవనాడులుగా ఎందుకు పిలువ బడుతున్నాయి 2 మార్కులు

XII. దర్శనీయ ప్రదేశాలు:

1. శ్రీనగర్ సహజ సౌందర్యాలు ఏవి? 4 మార్కులు

XIII. ఓడరేవులు పట్టణాలు:

1. కలకత్తా ఓడరేవులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలు 2 మార్కులు
2. ముంబాయి ఓడరేవు దేశంలో ప్రధాన ఓడరేవు అవుటకు దారితీసిన పరిస్థితులు 4 మార్కులు

XIV. అతర్జాతీయ వ్యాపారం:

1. FERA విస్తరించుము? 1 మార్కు
2. విదేశీ వాజిణ్య సరళి అనగానేమి? 2 మార్కులు
3. అంతర్జాతీయ వ్యాపారం అనగానేమి? అది ఎందుకు తప్పనిసరి? 2 మార్కులు

చరిత్ర

- I. జాతీయవాద ఉద్యమాలు:**
1. ప్రథమ ఇంటర్నేషనల్ 2 మార్కులు
  2. ఏమ్స్ టెలిగ్రాం 2 మార్కులు
  3. యంగ్ ఇటలీ 1 మార్కు
  4. కార్టానలీ 1 మార్కు
  5. 1848 తిరుగుబాటుకు కారణాలు 4 మార్కులు
  6. జర్మనీ ఏకీకరణలో బిస్మార్కు పాత్ర 4 మార్కులు
  7. సార్వనియా న్యాయకత్వంలో ఇటలీ ఏవిధంగా ఏకీకరణ సాధించింది. 4 మార్కులు
- II. సామ్రాజ్యవాదం:**
1. నల్లమందు యుద్ధాలు 2 మార్కులు
  2. తెల్లవాడి బాధ్యత 1 మార్కు
  3. యూరోపియన్లను ఆకర్షించిన ఇండోనేషియా వనరులు 2 మార్కులు
  4. సామ్రాజ్యవాద రూపాలు పద్ధతులు 2 మార్కులు
  5. సామ్రాజ్యవాదం తలెత్తుటకు కారణాలు 4 మార్కులు
- III. సమకాలీన ప్రపంచం:**
1. రహస్య కూటములు ఒప్పందాలు 2 మార్కులు
  2. బాల్కన్ సమస్య 2 మార్కులు
  3. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధానికి తక్షణ కారణం 2 మార్కులు
  4. నానాజాతి సమితి విషయాలు వైఫల్యాలు 4 మార్కులు
  5. U.S.S.R. విస్తరించుము 1 మార్కు
- IV. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం వరకు ప్రపంచం:**
1. స్టాలిన్ అంతర్యుద్ధం 2. మార్షల్ ప్రణాళిక 3. స్వాపో 2 మార్కులు
  4. దక్షిణాఫ్రికాలో జాతి వివక్ష 2 మార్కులు
  5. జర్మనీలో నాజీజం మరియు హిట్లర్ ఉన్నతి గురించి వివరింపుము. 4 మార్కులు
  6. రెండవ ప్రపంచయుద్ధం సంబంధించుటకు కారణాలు 4 మార్కులు
- V. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తర్వాత ప్రపంచం:**
1. క్యూబా సంక్షోభం 2. నాటో 3. బాండూగ్ సదస్సు 4 మార్కులు
  4. ప్రపంచ శాంతి పరిరక్షణలో ఐక్యరాజ్య సమితి పాత్ర 4 మార్కులు
- VI. భారతదేశ సాంస్కృతిక వారసత్వం:**
1. భక్తి ఉద్యమము 2. గాంధార శిల్పకళ 4 మార్కులు
  3. భారతదేశంలో సాంస్కృతిక ఐక్యతకు దోహదపడిన అంశాలు 4 మార్కులు
  4. భారతీయులపై ఆంగ్ల విద్య ప్రభావం 2 మార్కులు
- VII. భారతదేశంలో సాత్వంత్వ ఉద్యమము**
1. రక్షణ కవాట సిద్ధాంతం 2. క్విట్ ఇండియా ఉద్యమము 4 మార్కులు
  3. సహాయనిరాకరణోద్యమము 4 మార్కులు
  4. భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమములో గాంధీజీ పాత్ర 4 మార్కులు
  5. వందేమాతర ఉద్యమము 2 మార్కులు
  6. జాతీయ చైతన్యము పెంపొందించుటకు దోహదపడిన అంశాలు 4 మార్కులు
- పౌర శాస్త్రం**
- I. ఒక జాతిగా భారతదేశం :**
1. సమన్వయ పాలన 2 మార్కులు
  2. జాతీయ సమైక్యతను పెంపొందించుటకు దోహదపడు అంశాలు 4 మార్కులు
  3. భారత దేశం వివిధ సంస్కృతుల సమాజం అని ఎలా తెల్లగలం 4 మార్కులు
  4. I.A.S. & I.P.S. విస్తరించుము. 1 మార్కు
- II. ప్రజాస్వామ్యం:**
1. ప్రజాస్వామ్యం అనగా నేమి? 2 మార్కులు
  2. వయోజన ఓటు హక్కు అనగా నేమి? 1 మార్కు
  3. సాధారణ ఎన్నికలు మధ్యంతర ఎన్నికలు తేడాలు ? 2 మార్కులు
  4. జాతీయ రాష్ట్ర స్థాయి పార్టీలకు తేడా? 2 మార్కులు
  5. మనదేశంలో ఎన్ని విధానమును వివరింపుము? 4 మార్కులు
- III. మనదేశం ఎన్నికలను సవాళ్లు:**
1. స్కామ్ 2. లంచగొండి తనం 3. ప్రాంతీయ తత్వం 4. జీవించే హక్కు 2 మార్కులు
  5. మనదేశంలో స్త్రీల భవిష్యత్ చిత్రమును వివరించుము? 2 మార్కులు
  6. సార్వత్రిక ప్రాథమిక విద్యా లక్ష్యాన్ని సాధించుటకు తీసుకోవలసిన చర్యలు 4 మార్కులు
  7. బాలల సంక్షేమము గురించి చేసిన హక్కులు చట్టాలు ఏవి? 4 మార్కులు
- IV. ఐక్యరాజ్య సమితి :**
1. అలీన విదానం 2. విదేశాంగ విదానం 3. పంచశీల 4. మూడవ ప్రపంచం 2 మార్కులు
  5. C.T.B.T. విస్తరించుము. 2 మార్కులు
  6. పర్యావరణ కాలుష్యము సమతౌల్యత క్షీణత వలన ఉత్పన్నమగు సమస్యలు ఏవి? 4 మార్కులు
  7. నూతన అంతర్జాతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ అనగా నేమి? 2 మార్కులు
- V. రవాణా విద్య:**
1. రోడ్లను ఉపయోగించటంలో భద్రతా చర్యలు ఎందుకు అవసరము 2 మార్కులు
  2. మోటార్ సైకిల్లు స్కూటర్లు ఉపయోగించటంలో తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు ఏవి? 4 మార్కులు